

DET NORSKE MYRSELSKAPS 27. ÅRSMØTE 1930

DET 27. ÅRSMØTE holdtes i landbruksuken 6. mars kl. 17 i Oslo Håndverks- og Industriforenings lokale.

Møtet lededes av formannen, forstkandidat *Carl Lovenskiold*, som meddelte, at årsberetning og årsregnskap for 1929, der var godkjent av representantskapet, var utlagt på årsmøtet. Om driftsplanen for 1930 henvistes til Meddelelse nr. 6 for 1929 og formannen oplyste at myrselskapet aktet å delta i både *Trøndelagsutstillingen* og *Østfoldutstillingen*. Hvis der kan skaffes tilstrekkelige penger er det meningen, at arbeidet med *myrundersøkelser på fjellet* skal bli utvidet.

Derefter foretoks valg på representanter for de direkte medlemmer og valgtes:

Skogeier Wollert Hille Dahl, Våler i Solør.

Forstmester W. Kildal, Brekke, Kjelsås st.

Godseier Wilhelm Mohr, Fjøsanger.

Direktør Johs. Nore, Asker.

Ingeniør A. Ordning, Nannestad.

Gjenstående representanter for de direkte medlemmer er:

Oberst Ebbe Astrup, Levanger.

Professor Bjørlykke, Ås.

Torvingeniør Jebe Steensaas, Jesnes.

Statsråd Mellbye, Nes i Hedmark.

Ingeniør Erik Cappelen Knudsen, Borgestad.

Gårdbruker Finn Blakstad, Sørum.

» Knut Alfstad, Skammestein, Valdres.

Grosserer Harald Sundt, Oslo.

Representanter for Trøndelagens Myrselskap:

Ingeniør Christiansen.

Forsøksleder Hagerup.

Efter en kort pause holdt myrkonsulent og forsøksleder *H. Hagerup* foredrag om: «*Gjødsling av myrjord.*» Foredraget, som ledsagedes av demonstrasjon av grafiske tabeller, der skal benyttes på Trøndelagsutstillingen, vil senere bli inntatt i «Meddelelserne». Efter et kort ordskifte blev møtet hevet kl. 19.

DET NORSKE MYRSELSKAPS ÅRSBERETNING 1929

MEDLEMSANTALLET viser dessverre fremdeles nedgang, og mange medlemmer skylder kontingent for de siste år. Av medlemmene er utgått 44, hvorav 1 æresmedlem, 3 livsvarige og 40 årsbetalende. Samtidig er medlemsantallet øket med 12, hvorav 2 æresmedlemmer, 1 korresponderende, 1 livsvarig og 8 årsbetalende. Pr. $\frac{31}{12}$ er medlemsantallet 553, hvorav 2 æresmedlemmer, 9 korresponderende, 242 livsvarige og 300 årsbetalende. Av medlemmene er 28 bosatt i utlan-

det. Myrselskapet har dessuten 275 indirekte medlemmer, som gjennom stedlige selskaper er abonnenter på «Meddelelserne» til nedsatt pris. For øvrig blir «Meddelelserne» sendt i bytte eller som gave til 92 forskjellige selskaper og institusjoner, hvorav 33 i utlandet.

Det for året 1929 avlagte og reviderte *hovedregnskap*, hvortil henvises, utviser på *vinnings og taps konto* en samlet utgift av kr. 76 939,96 og en samlet inntekt av kr. 74 836,64, således et regnskapsmessig underskudd på kr. 2 103,32, der er avskrevet på kapitalkonto.

Statsbidraget blev av Stortinget bevilget med et betydelig mindre beløp enn påregnet, nemlig med kr. 25 000,00, d. v. s. kr. 5000,00 mindre enn påregnet og kr. 3000,00 mindre enn bevilget i 1928. Statsbidraget utgjør nu 33 % av den samlede bruttoinntekt. For øvrig skyldes underskuddet også de forminskede inntekter på grunn av arbeiderorganisasjonens blokade av torvdriften, hvorom henvises i det efterfølgende.

Generalbalansen viser et samlet beløp kr. 562 845,26 eller en økning av kr. 1906,25, som vesentlig skyldes legatmidler. Av øvrige eiendeler er utestående fordringer noget øket, mens anleggsverdier, kassabeholdninger og beholdningsverdier er forminsket. Foruten de utestående fordringer kr. 8368,98 forefinnes av beholdningsverdier salgsvarer for omkring kr. 14 000,00. Legatmidler er øket med kr. 2460,86 og er tilkommet et nytt legat nr. 9, musiker Anton Juels legat kr. 1003,10. Legat nr. 7, skogeiier Kleist Geddes legat og legat nr. 8, landbruksdirektør G. Tandbergs legat er ennu ikke innbetalt. Av legatmidler vedrørende legat nr. 4 er fremdeles en del sperret i Centralbanken for Norge. På grunn av mangel på disponibel kontantbeholdning er passivaposten diverse kreditorer kr. 5279,71 øket med kr. 1533,71. Denne gjeld vil bli betalt efter hvert som utestående fordringer inngår.

Det Norske Myrselskaps netto formue er i henhold hertil:

Legatkapitalkonto	kr. 226 696,26
Kapitalkonto	» 184 834,29

Tilsammen kr. 411 530,55

Dette er en økning av kr. 357,54 sammenlignet med året 1928.

De samlede *anleggsverdier* utgjør kr. 308 779,30, et beløp, som ikke står i forhold til nuværende brandtakster og realisasjonsverdier. Da man må kunne forutsette at Stortinget godkjenner Landbruksdepartementets forslag om eftergivelse av Det Norske Myrselskaps gjeld fra årene 1918 og 1919 til Torvlånefondet stort kr. 140 000,00, vil anleggsverdien i Våler i Solør kunne bli avskrevet med dette beløp i regnskapet for 1930. Samtidig kan anleggsverdien på Mæresmyren nedskrives ved hjelp av kapitalkonto.

Det særskilte regnskap for *Forsøksstasjonen på Mæresmyren*, hvortil henvises, utviser på *vinnings og taps konto* en utgift av kr. 20 355,98 iberegnet avskrivning av årets samtlige nye anleggsutgifter. Inntekten er

kr. 14 477,85, hvortil kommer tilskudd fra myrselskapets hovedkasse, vesentlig av statsmidler, kr. 5625,31 og balanse kr. 252,82. *Balansekonto* viser, at den samlede anleggsværdi er uforandret og utestående fordringer noget øket, mens kassabeholdning og beholdningsverdier er forminsket. Av forpliktelser er tilkommet diverse kreditorer kr. 142,66, som med det første vil bli betalt. Kapitalkonto er avskrevet balanse vinning og tap og blir derved kr. 159 379,24.

Det særskilte regnskap for *Forsøksanstalten i Torvbruk* i Våler i Solør, hvortil henvises, utviser på *vinnings og taps konto* en utgift og en inntekt av kr. 24 913,39 iberegnet avskrivning av driftsoverskudd kr. 199,11. Når driftsoverskuddet ikke er blitt større til tross for at renter til torvlånefondet ikke er betalt, og heller ikke den påregnede avbetaling på gjeld, skyldes dette i første rekke arbeiderorganisasjonens blokade i 4 uker av sommerens beste tørketid. Brentorvdriften, som kun hadde vært i gang nogen få dager, kunde ikke gjenoptas da blokaden blev hevet i midten av juli. Både arbeiderne og anlegget er derved pådratt tap. Tørkning av strøtorv var blitt så meget forsinket, at det var umulig å innberge det påregnede kvantum. En stor del av strøtorven ligger derfor fremdeles på myroverflaten og kan først innberges til sommeren. Herved er beholdningsverdiene forminsket uaktet salgsmengden er øket. Av utgiftene er særlig avgifter uforholdsmessig store og står ikke i forhold til nuværende prisnivå. Avgiftene blev fastsatt under høikonjunkturen og i forhold til daværende salgspriser. For salg av torvstrø utgjør nu avgifter og grunnleggsprovisjon tilsammen 10% av salgsprisen. *Balansekonto* viser et samlet beløp kr. 173 017,17 eller en forminskelse av kr. 532,54 sammenlignet med året 1928. Den samlede anleggsværdi er forminsket med kr. 484,11, idet driftsoverskuddet kr. 199,11 er avskrevet, og dessuten er realisert eiendeler for kr. 285,00. Realisasjon av overflødig maskineri og redskaper m. m. vil bli fortsatt, hvorved anleggsværdien forminskes og man erholder øket driftskapital. I likhet med de øvrige regnskaper viser formuesstillingen, at utestående fordringer er øket, mens kontantbeholdning og beholdningsverdier er forminsket.

I tidligere årsregnskaper er på balansekonto blandt forpliktelser opført et større eller mindre tilskudd fra hovedkassen. Dette er forskudtært driftskapital som motsvares av utestående fordringer og beholdningsverdier. Etter hvert som varebeholdninger realiseres og utestående fordringer innbetales, blir tilskuddet refundert hovedkassen. I året 1929 er der tilbakebetalt hovedkassen kr. 2545,54 mere enn tilskuddet, og dette beløp er da medgått til hovedkassens utgifter. Herav fremgår betydningen av å slippe å betale renter til Torvlånefondet kr. 3500,00 årlig. Disse renter er nu av Landbruksdepartementet foreslått strøket fra 1. desember 1928 i forbindelse med eftergivelse av gjelden til Torvlånefondet. Hvis rentene hadde vært betalt i 1929, vilde regnskapet vist et tilskudd til hovedkassen på omkring kr. 1000,00, og istedenfor driftsoverskudd vilde der blitt driftsunderskudd. På hoved-

regnskapet vilde underskuddet blitt ennu større. Eftergivelsen av den gamle gjeld til Torvlånefondet har derfor stor betydning for den fremtidige økonomi.

Myrselskapet har i 1929 holdt 1 årsmøte, 2 representantmøter og 5 styremøter. På hovedkontoret viser brevjournalen 926 skrivelser foruten postopkrav og trykksaker m. m.

Myrselskapets oplysende virksomhet.

TIDSSKRIFTET «Meddelelserne» er utkommet med 6 hefter trykt i 1100 eksemplarer. Av beretning om *myrunaersøkelser på fjellet* er tatt 500 særtrykk, som sendes de i saken interesserte. Årsmelding om *virksomheten ved forsøksstasjonen på Mæresmyren* er, efter å ha vært inn tatt i «Meddelelserne», samlet i et særskilt hefte trykt i 550 eksemplarer. Av artikkel «Forsøksresultat og røynslor frå Det Norske Myrselskaps Forsøksstasjon» er tatt 500 særtrykk.

Myrselskapet har deltatt i *jubileumsutstillingen på Kongsvinger* 13.—14. juni og 5.—14. juli. Der utstilledes brentorv og torvstrø samt fotografier fra forsøksanstalten i torvbruk, Vaaler i Solør.

Forsøksstasjonen på Mæresmyren har deltatt i *bygdeutstillingen på Frosta* og *hagebruksutstillingen på Steinkjer*.

Forsøksanstalten i torvbruk har vært besøkt av torvfabrikanter og andre interesserte.

Forsøksstasjonen på Mæresmyren har bl. a. hatt besøk av 6 utlendinger, hvorav 4 fra Sverige og 2 fra Estland.

Forøvrig henvises til, hvad der også i det efterfølgende er nevnt om oplysende virksomhet.

Myrselskapets virksomhet til myr dyrkningens fremme.

Herom meddeler myrkonulenten følgende:
Antallet av forsøksfelter har vært 122 stkr., og disse fordeler sig slik:

1. *Sortsforsøk*: 12 engfelt, 3 havrefelt og 1 for de følgende vekster: haustrug, bygg, neper, kålrot, gulrot, potet, hodekål, blomkål, rødbeter, pastinakk, salat, redikker, purre, blomster og bærbusker, *i alt 31*.
2. *Froavl*: 3 felt.
3. *Gjødslingsforsøk*: 23 engfelt, 13 kornfelt, 3 potetfelt og 1 nepefelt, *i alt 40*.
4. *Kalkning og jordforbedring*: 2 kalkfelt, 3 sandfelt, 2 kombinerte sand- og kalkfelt og 1 kombinert kalk- og gjødslingsfelt, *i alt 8*.
5. *Såtidfelt*: 3 kornfelt (havre, bygg og vårrug), 1 nepe- og 1 gulrotfelt, *i alt 5*.
6. *Såmengdeforsøk*: 1 i havre og 1 i bygg og 2 i timotei, *i alt 4*.
7. *Forskjellige dyrkingsmåter av myr*: 7 stk.
8. *Grøsteforsøk*: 3 felt med samme dybde av grøftene, men ulik avstand, og 1 felt med samme avstand men ulik dybde av grøftene, *i alt 4*.

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter 1929

Forsøkssted	Gjøds- lings- felt	Eng- felt	Kalk- og sand- felt	Sum	Forsøksstyrer
1. Sørkjosmyrene i Balsfjord, Troms fylke	1	1		2	Troms landbruks- selskap.
2. Fuglemyrene i Målselv, Troms fylke	1	1		2	Eidnes, Holmen.
3. Skånland, Evenskjær, Troms fylke	1	1		2	Herredskasserer Larsen.
4. Risøyhamn, Andøya, Nordland fylke		1	1	2	Landbrukskand. H. Caroliussen.
5. Bardal, Nesna (H. Årstad), Nordland fylke	1	1	1	3	Agronom Arne Lindset.
6. Gråmarka, Kolvereid, Nord-Trøndelag	1			1	John Bergsli.
7. Aursjødal, Verran, Nord-Trøndelag	2		1	3	Landbrukskand. H. Syrstad.
8. Th. Stene, Beitstad, Nord-Trøndelag			1	1	Th. Stene.
9. Øktmyrene, Opland fylke		1	2	3	Landbrukskand. Olav Sørli.
10. Aurdal, Valdres, Opland fylke	1			1	O. T. Hagen.
11. G. H. Aasdelet, Tudal, Telemark, Opland fylke	1			1	G. H. Aasdelet.
12. Rena jordstyre, Åmot, Hedmark fylke	2			2	Landbrukskand. O. Bakke.
13. Enebo, Trysil, Hedmark fylke	1	1	1	3	Herredsagronom H. Lunde.
14. D. A. Søreide, Nordfjord, Sogn og Fjordane	1		1	2	Fylkesagronom Faleide.
15. Det Norske Myrselekskaps Forsøksanstalt, Våler i Solør, Hedmark fylke .		1		1	Torvmester Skevik.

9. *Beiteforsøk*: 4 beitefelt og 3 til høsting med ljå, til samme tider som beitingen tar til, i alt 7.

10. *Håslått*: 3 stkr.

11. *Avstandsforsøk med rotvekster*: 1 felt med 3 nepesorter.

12. *Frostens innvirkning på kornets spireevne etter forskjellige så-tider*, 1 felt.

13. *Driftsforsøk*: 3 sædskifteforsøk, 1 kombinert gjødslings- og sædskifteforsøk, i alt 4.

14. *Beiteforsøk med Germisan*: 1 felt til bygg, 1 til havre, i alt 2.

15. *Forsøk med kampmidler mot skadeinsekter på kålrot*, 1 felt.

16. *Slåttetidsforsøk*: 1 felt.

Spredte forsøk og demonstrasjonsfelter:

Av ovenstående tabell vil fremgå, at der i år har vært 29 spredte felter utover landet, av disse er 13 gjødslingsfelt, 8 engfrefelt og 8

kalk- og sandfelt. Det nye dyrkingsfelt hos *Nils Utheim*, Os, Østerdalen, blev ikke helt ferdig i år, heller ikke grøtfelet på Fuglemyrene i Målselv, men disse skal bli ferdige neste år. Nyanlagte i år er 2 i Åmot, tinget av Rena jordstyre, og 1 i Aurdal, Valdres, tinget av O. T. Hagen.

Bygningene ved Forsøksstasjonen. På den gamle låvebygning er fortsatt med pålegning av bølgeblikk til erstatning for spon, der er pålagt 200 m². Hele den gamle låve er malt utvendig. Et rum i det eldste våninghus er malt, og der er foretatt en del malingsarbeider i styrerboligen.

Nydyrkning. Der er tatt op ca. 800 m. grøft på det planlagte dyrkningsfelt til beite. Grøftene er tatt ned til fast bunn, og til neste år er tanken å ta dem op til full dybde og legge dem igjen med rør.

Nyinnkjøp. En Hankmoharv er kjøpt, likeså en heiseanordning for motorkraft til høyavleseren.

Ustillinger: Forsøksstasjonen har deltatt i bygdeutstillingen på Frosta i tiden 12.—22. sept. med en samling plancher over resultat fra forsøkene på Mæresmyren, og hagebruksutstillingen på Steinkjer 21. og 22. sept. med hageprodukter.

Foredrag, reiser m. v. Myrkonulenten har holdt 8 foredrag ved landbrukskurser i Nord-Trøndelag fylke. Nogen reiser for anlegning av nye spredte felter, har der i år ikke vært tid til.

Angående offentliggjorte resultater fra forsøksarbeidet, tør henvises til årsmeldingene for 1928.

Kort oversikt over driften m. v. ved Det Norske Myrselskaps Forsøksstasjon i året 1929.

VINTEREN 1929 var uvanlig mild. I januar og februar skiftet det med regn- og snebyger. Snedekket blev bare av kort varighet hver gang, lå bare 8—14 dager. I mars måned blev det mest bare regn, og nedbøren var denne måned omtrent dobbelt så stor som normalt. April hadde lite nedbør. Mot slutten av måneden blev det kaldt og en del sne. Jorden som var tint op en del i mars, frøs nu til på nytt lag så harvingen måtte innstilles en tid. Kuldeperioden strakte sig også noget ut i mai måned.

Tross den ugunstige vinter hadde de overvintrende planter klart sig ganske bra. Kløveren hadde jo for en del gått ut, særlig på første års eng. Men av isbrand var ikke engene noget videre skadd.

Ganske tidlig begynte den naturlige vegetasjon å røre på sig, men blev dog av kuldeperioden i april—mai sinket noget. Vedkommende blomstringen av enkelte planter i nærheten av forsøksstasjonen, blev notert følgende tider: Hestehov 29. mars, hvitveis 4. mai, selje 8. mai, hegg 25. mai. Blomstringen hos bjørk og or var mangelfull på grunn av kulden i den tid blomstringen skulde foregå. Eple og kirsebær blomstret 5. juni. *Løvspring* for en del trær blev notert til følgende tider: Rogn 3. mai, bjørk 10. mai, or 11. mai, eple 22. mai, kirsebær 25. mai, gran blev sett 26. mai. Lerke blev sett første gang

19. mars, stæren 20. mars, men de fortrakk en tid på grunn av kulden. Linnerlen såes første gang 6. mai, måltrost 8. mai og svalen 13. mai.

Ved forsøksstasjonen tok harvingen til den 19. mars. Teledybden var da ca. 40 cm. og der var optint 7—10 cm.

Mineralgjødsla blev utsådd på eng 9.—18. april, på åker 16.—26. april, kvelstoffet (salpeter) blev utsådd på eng 15.—24. mai og på åker 30. mai—3. juni. Såing og setting av de enkelte vekster tok til følgende datoer:

Havre	30. april.
Bygg	7. mai.
Gulrot	11. mai.
Potet	15. mai.
Neper	24. mai.
Hodekål	3. juni.
Haustrug	21. august.

I siste halvpart av mai var det godt vær, og veksten gikk ganske tilfredsstillende, men i juni og juli blev det ikke nogen høi varme, så veksten i den tid gikk temmelig sent, likesom foregående år. Den høgste dagtemp. i mai—sept. blev notert 25. og 26. mai med $24\frac{1}{2}^{\circ}$ C. Høgste dagtemp. i juni var den 25. med 24° C og i juli den 19. med $23\frac{1}{2}^{\circ}$ C. For hele veksttiden blev også dette år et varmeunderskudd (i forhold til normaltemp. ved Steinkjer) på 162 enheter. Det var litt bedre enn foregående år. I den beste veksttid var en del frostnetter som gjorde skade. I juni var 3 frostnetter med laveste minimum på $\div 2,5^{\circ}$ C. I juli var 3 laveste minimum med $\div 1^{\circ}$ C. I august var 2 og laveste minimum var $\div 2,5^{\circ}$ C den 21. Kornet blev da sterkt skadet så det ikke kunde nå full modning. Bygget blev også en del skadd av frost under blomstringen. Disse nevnte temperaturer er målt 2 m. over marken. Ca. $\frac{1}{2}$ m. fra jorden ligger temp. $\frac{1}{2}^{\circ}$ — 1° lavere. Natten til 21. august blev ute på feltene målt $\div 4^{\circ}$ C. $\frac{1}{2}$ m. over marken.

Timoteien, som utgjør storparten av engbestanden i våre enger, blomstret også dette år sent, den 30. juli. Slåtten tok til 10. juli, og blev ferdig 5. august. Værforholdene var da nogenlunde bra, skjønt regnet hindret forsøkshestningene en del. Høibergingen blev gjennomgående bra. Det som sist blev berget inn, i august måned, blev utsatt for meget regn. Høiavlingen blev meget god. I et 7-årig omløpsforsøk blev avlingene efter første slått følgende pr. da.:

1. års eng	734 kg. pr. da.
2. —»—	748 —»—
3. —»—	752 —»—
4. —»—	806 —»—

Gjødslingen var: 18 kg. superfosfat (18 %) + 30 kg. kalisalt (40%). 19 år gammel eng med vesentlig engrapp som plantebestand gav 570 kg.

Skuronna tok til 30. august og blev ferdig 12. september. Denne blev utført under temmelig dårlige værforhold, meget regn og aldeles stille vær så inntørken blev simpel. Det siste av kornet kom i hus 7. oktober. På grunn av koldt og lite drivende vær hele sommertiden, og sterk frost i august, blev kornavlingen liten og av dårlig kvalitet. Statens fordringer nåddes ikke. I det 7-årige omløpsforsøk med 3-års åker gav Perlehavre 200 kg. korn pr. da., og Maskinbygg 184 kg. Gjødslingen var 20 kg. superfosfat + 20 kg. kalisalt. Med samme gjødsling gav grønnfôr (havre + erter) 886 kg. tørt grønnfôr pr. da. Myren som dette forsøk ligger på, er godt formuldet, så kvelstoffgjødsling ikke er nødvendig.

Vi forsøkte også dette året røkning mot frost, ved bruk av miler, men det nyttet ikke å avverge frostskaide, om den i nogen grad blev nedsatt. Av poteter blev dette år ingenting. Gresset frøs flere ganger i løpet av sommeren.

Nepepe, optatt 3.—10. okt., gav bra avling. Rotavlingen pr. da. blev for Hvit mainepe 5294 kg. med 11,4% tørrstoff, for Dales hybrid 5333 kg. med 7,9% tørrstoff og for Fynsk bortfelder 7195 kg. med 7,1% tørrstoff.

Gulrot, optatt 10.—12. okt. gav efter forholdene meget god avling. De beste slag var:

Nantes (forbedr. NF)	. 4889 kg.
Guerande GG	4194 »
Feonia NF	4083 »
London torv	3944 » pr. da.

Hodekålen gav meget liten avling og kvaliteten blev heller ikke god. De tidligste sorter gikk best, og Ditmarsker (tidlig) slo best til. Avlingen av faste hoder blev pr. da. for de 3 beste sorter:

Tidl. Ditmarsker	4713 kg.
Midd. tidl. Ditmarsker	1423 »
Trønder (Støp)	1374 »

Blomkålen blev også dette året av fin kvalitet, men enkelte slag var sterkt angrepet av sykdom (bakterioser).

Året 1929 kan ikke sies å ha vært særlig godt for forsøksarbeidet. For meget regn i høstingstidene vanskeliggjorde arbeidet i særlig grad, ikke så meget for slåttarbeidet og høibergingen, men i desto høiere grad for korn og rotvekstene. På grunn av frost blev ingen avling av poteter. Kornet blev skadd av frost; det kunde ikke opnå tilfredsstillende modning da sommervarmen blev for liten. Høiavlingen blev derimot meget stor og kvaliteten tilfredsstillende; det samme må sies om gulrotavlingene, nepeavlingen blev bortimot middels. Fra oktober og til jul var svært mildt, så man fikk god tid til å få alt op av jorden. Alt som skulde pløyes fikk man utført uten at frost hindret. Det regnet så meget utover høsten, at det av den grunn var vanskelig å pløye.

Myrselskapets virksomhet til torvbrukets fremme.

HEROM meddeler sekretæren følgende:

I månedene juni—september, som er de viktigste for torvtørk, har den samlede nedbør i det sønnentjelske, hvor de fleste torvfabrikker forefinnes, vært middels. Den høieste nedbør og det største antall regnværsdager var i august, hvilket bidrog til å hemme eftertørken, så meget mer som værforholdene utover høsten gjennomgående har vært mindre gunstige. Sommerens lufttemperatur har vært lav, når undtas enkelte dager i juli, og luftbevegelsen har tildels vært svak. Også i det nordentjelske har værforholdene vært mindre gode.

I det hele tatt har den forløpne sommer ikke vært gunstig for lufttørkning av torv.

Brentorvdriften har ikke gått ytterligere frem, men de anlegg, som hadde gjenoptatt driften i 1928, har også vært i drift i 1929. De fleste tilvirker brentorv til eget bruk eller til det stedlige behov. Meget få er beregnet på salg utenfor distriktet.

Torvstrødriften skulde man vente kom til å vise stor fremgang, efter at salgsprisen f. å. gikk så sterkt nedover, men dette har vært en skuffelse. Flere torvstrøfabrikker lå våren 1929 med store usolgte beholdninger og har i den forløpne sommer innskrenket tilvirkning. Hovedårsaken hertil er gårdbrukernes dårlige kjøpeevne. Dertil kommer, at kunstgjødseleprisen er gått betydelig ned, hvorfor mange finner det formålstjenlig å kjøpe mer kunstgjødsele, istedenfor en bedre tilvaretagelse og utnyttelse av den naturlige gjødsele. Her trenges mer reklame og opplysning om torvstrøets egenskaper som strømiddel, hvilket myrselskapet søker å opnå gjennom korte artikler i «Meddelelserne». Disse blir ofte optatt i andre blade. Skal torvstrøfabrikasjonen gå mer frem, må man antagelig søke å finne andre muligheter for mosetorvens anvendelse.

Et nytt usikkerhetsmoment har i den forløpne sommer vært arbeiderorganisasjonens aksjon for økning av arbeidsfortjenesten, hvorved flere torvfabrikker har vært blokert for tilgang på arbeidskraft i kortere eller lengere tid.

Ved *Det Norske Myrselskaps Forsøksanstalt i Torvbruk*, Våler i Solør, er virksomheten fortsatt. For å avhjelpe mangelen på driftskapital blev der optatt et kassakredittlån i Akers Sparebank, men dette blev der på grunn av blokaden mindre behov for.

Brentorvdriften var det meningen å utvide, idet det i den forløpne vinter hadde vist sig, at der er avsetning for betydelig mer brentorv enn tilvirket i 1928. I midten av juni, da brentorvdriften såvidt var begynt, blev anlegget blokert av arbeiderorganisasjonen, og da blokaden blev hevet i midten av juli, var det for sent å fortsette brentorvdriften, hvorfor årets tilvirkning er blitt liten. Hadde man gjenoptatt driften i midten av juli, vilde litet eller intet blitt tørket som brukbar vare på grunn av den sterke nedbør i august og utover efter-sommeren.

Torvstrødriften var såvidt påbegynt for krakkningens vedkommende, da blokaden kom, og da denne efter en måneds forløp blev hevet, blev der igangsatt forsøk med tørkning og innberging av strøtorv. Tross de dårlige værforhold, ikke minst den store nedbør i august, lykkedes det å få alle hus fylt og resten innberget i stakker eller kuver, hvorav mest bakhunkuver. De mange regnsommer i de forløpne år har ved sine dyrekjøpte erfaringer bidratt til, at man er blitt istand til å bli mer uavhengig av værforholdene, hvor det gjelder lufttørkning av strøtorv til fremstilling av torvstrø. Analyser av generalprøver av de ferdige torvstrøballer så vel som av strøtorv innberget i hus viste en tilfredsstillende vanngehalt.

Kuvene, hvorav mange på grunn av blokaden først blev opsatt i august—september, lykkedes det ikke å få innberget i sin helhet og det vedvarende regn utover høsten og vinteren bidrog også til at strøtorven i husene blev skadet ved at regnet blåste inn på sidene av husene. Hadde der vært anledning til å bygge kuver og innlegge strøtorv i hus i juni og begynnelsen av juli vilde produksjon tørr vare blitt øket med omkr. 50 %. Man kunde da ha begynt ballepresningen tidligere og hatt ballelageret fylt sist i juli eller i begynnelsen av august før regnet hadde trengt igjennem toppen av kuvene og fuktigheten fra myroverflaten hadde begynt å trenge op i bunnen av kuvene. Når det tiltross for arbeiderorganisasjonens blokade og de dårlige værforhold utover høsten lykkedes å innberge så meget, som tilfellet blev, da maner dette til fortsatte bestrebelser for utbedring av lufttørkningen.

Da blokaden blev hevet, opprettedes en kontrakt mellom Det Norske Myrselskap og arbeiderorganisasjonen, hvorefter akkordprisene blev i det vesentlige som av myrselskapet på forhånd antydte. Ved inntagelse av arbeidere skal der ikke tas hensyn til om vedkommende er organisert eller ikke, dog under forutsetning av, at uorganiserte ikke skal foretrekkes for organiserte. Overenskomsten kan kun opsies pr. 1 april, så at en gjentagelse av blokaden midt i tørkesesongen herefter bør kunne undgås.

Med synkende salgspriser og økende arbeidslønninger er det absolutt nødvendig, at torvstrødriften rasjonaliseres, hvis økonomisk drift skal kunne påregnes. Hittil er der ved myrselskapets torvstrøfabrikk gjennomført adskillig rasjonalisering, særlig i selve torvstrøfabrikken, som delvis er blitt forandret, så at driften er blitt mere praktisk og lettvtint, hvorved arbeidsydelsen er øket. En nærmere redegjørelse for rasjonaliseringsbestrebelsene hittil vil med det første bli offentliggjort. Disse bestrebelser bør fortsette i ennu høiere grad herefter.

Omsetningen av torvstrø fra myrselskapets torvstrøfabrikk er i 1929 blitt større enn i noget tidligere år. Dette skyldes hverken at forbrukernes kjøpeevne er øket eller at forbrukerne har fått bedre forståelse av fordelene ved å anvende torvstrø i fjøs og stall. Den økede omsetning er utelukkende et resultat av rasjonalisering av transporten efter det amerikanske «dør til dør»-system for varetransport. Herved transporteres

torvstrøballene med bil fra torvstrøfabrikkens dør direkte til forbrukerens dør uten omlastning. Forbrukeren får på den måten tørvstrøballene tilkjørt både bekvemmere og billigere uten å bestille hele jernbanevognlaster. Forbrukere, som ligger ved bilens kjørerute, kan samtidig få noen baller hver. Fabrikanten kan beregne sig en høiere pris foruten at omsetningen økes, særlig det stedlige marked. «Dør til dør»-systemet, der allerede tidligere er innført ved enkelte torvstrøfabrikker i vårt land, bør herefter bli mer almindelig. Ved myrselskapets torvstrøfabrikk er der hittil kun leiet en lastebil og vognfører, men det vil selvsagt svare sig bedre å anskaffe egen bil. Av den grunn har man hittil ikke kunnet kjøre torvstrøballene lenger enn efter en radius av 40 km. I U. S. A. regner man for varetransport «dør til dør» op til en radius av 120 km.

De meteorologiske observasjoner så vel som undersøkelser av telen og telesmeltningen er fortsatt.

I tidligere år har myrselskapet ved sekretæren foretatt *myrundersøkelser på fjellet* for å påvise brukbare brentorvmyrer i nærheten av setrene og derved bidra til øket forbruk av brentorv på fjellet, samtidig med, at man sparer vedskogen særlig i vernskogtraktene. Flere steder kan der påvises positive resultater av denne virksomhet.

Sommeren 1929 er dette arbeide gjenoptatt med større kraft i samarbeide med Det Norske Skogsselskap. Så vel formannen som sekretæren og torvmesteren har i sommerens løp vært optatt hermed i lengere eller kortere tid. Undersøkelsene har vært foretatt på fjellstrekninger mellom Hallingdal og Valdres, mellom Valdres og Gudbrandsdalen, omkring Dovre og mellom Gudbrandsdalen og Østerdalene. En mere utførlig beretning herom er inntatt i «Meddelelse» nr. 6, hvortil henvises.

Blandt myrselskapets forskjelligartede virksomheter er der god grunn til å betrakte arbeidet med *myrundersøkelser på fjellet* som *en av de største saker*. For det første er formålet en direkte besparelse av vernskogen. Dernest er det i de fleste tilfelle tilstrekkelig å benytte gamle kjente arbeidsmetoder for brentorvdrift. Tekniske forbedringer ved hjelp av maskiner og nye arbeidsmetoder kan nok være ønskelig, men hører nærmest til de lange mål, som man må ha for øie å arbeide henimot. Virksomheten for å utnytte fjellmyrene er av overordentlig stor betydning, og bør derfor fortsette i utvidet målestokk.

Det Norske Myrselskaps styre har i årene 1928 og 1929 innsendt andragende til «A/S Norsk Varekrigsforsikrings Fond» om å få bevilget kr. 5000,00 for å uteksperimentere et *ildsted for centralopvarmingsanlegg*, således konstruert, at det kan fyres med brentorv. Der er utsikt til, at når dette andragende påny innsendes i 1930 vil det bli bevilget. Ildstedet vil da bli konstruert av direktør Lysaker og bygget av A/S Thunes mek. Verksted. Forsøkene vil bli foretatt ved Norges Tekniske Høiskoles Varmekraftlaboratorium under ledelse av professor Watzinger.

UTGIFTER

Vinnings- og
Driftsregnskap

	Regnskap kr.	Påregnet kr.
Lønninger	23 660,00	23 660,00
Reiseutgifter	919,78	1 500,00
Myrundersøkelser på fjellet	860,70	0,00
Møter	319,48	400,00
Meddelelserne	2 971,95	4 500,00
Bibliotek og trykksaker, avskrevet	170,38	300,00
Kontorutgifter og revisjon	2 256,25	2 200,00
Deltagelse i utstillinger	156,21	
Opkrevning årspenger	135,84	340,00
Utestående årspenger, avskrevet	220,00	
Hovedkontorets utgifter og fellesutgifter	31 670,59	32 900,00
Forsøksstasjonen på Mæresmyren (se særskilt regnskap)	20 355,98	21 600,00
Forsøksanstalten i Torvbruk (se særskilt regnskap)	24 913,39	27 500,00
	76 939,96	82 000,00

EIENDELER

General-
Formuesstilling

	Regnskap kr.	Forandringer kr.
Legatmidler:		
Anbragt i obligasjoner . . . . . kr. 211 035,16		
—»— Akers Sparebank . . . . . » 7 053,29		
—»— Chra. B. og Kr.kasse . . . . . » 1 003,10		
Sperret i Centralbanken for Norge . . . . . » 7 604,71		
1 Aktie i A/S Rosenkrantzgt. 8	226 696,26	+ 2 460,86
Anleggsverdier:	1 000,00	0
Hovedkontoret . . . . . kr. 1 811,63		
Forsøksstasjonen på Mæresmyren . . . . . » 151 383,06		
Forsøksanstalten i Torvbruk . . . . . » 155 584,61	308 779,30	÷ 484,11
Kassabeholdninger:		
Hovedkontoret . . . . . kr. 15,30		
Forsøksanstalten . . . . . » 200,42	215,72	÷ 321,02
Utestående fordringer:		
Hovedkontoret . . . . . » 783,00		
Forsøksstasjonen . . . . . » 438,84		
Forsøksanstalten . . . . . » 7 147,14	8 368,98	+ 699,15
Beholdningsverdier:		
Forsøksstasjonen . . . . . kr. 7 700,00		
Forsøksanstalten . . . . . » 10 085,00	17 785,00	÷ 448,63
	562 845,26	+ 1 906,25

Oslo 31. desember 1929.
6. februar 1930.

Foranstående stemmer med selskapets bøker, som revideres av oss. Bankkonti

Oslo, 8.

A/S Revision,

HOVEDREGNSKAP FOR ÅRET 1929.

15

taps-konto.

for året 1929.

INNTEKTER

	Regnskap kr.	Påregnet kr.
Statsbidrag	25 000,00	30 000,00
Medlemmers årspenger	1 500,00	2 000,00
Private bidrag	1 000,00	0
Livsvarige bidrag	50,00	0
Renter av legater og bankinnskudd	6 131,28	6 000,00
Inntekter av Meddelelserne	1 764,12	2 000,00
Hovedkontorets inntekter	35 445,40	40 000,00
Forsøksstasjonen på Mæresmyren (se særskilt regnskap)	14 477,85	14 000,00
Forsøksanstalten i Torvbruk (se særskilt regnskap)	24 913,39	28 000,00
Samlet inntekt	74 836,64	
Balanse, underskudd	2 103,32	
	76 939,96	82 000,00

balanse.

pr. 31/12 1929.

FORPLIKTELSE

	Regnskap kr.	Forandringer kr.
Forsøksanstaltens lån	146 000,00	0
Diverse kreditorer:		
Hovedkontoret . . . . . kr. 3 124,05		
Forsøksstasjonen . . . . . » 142,66		
Forsøksanstalten . . . . . » 2 013,00		
	5 279,71	+ 1 533,71
Forskudd årspenger 1930	35,00	+ 15,00
Legatkapitalkonto:		
C. Wedel Jarlsbergs legat . . . . . kr. 20 856,33		
M. Aakranns legat . . . . . » 5 163,92		
H. Wedel Jarlsbergs legat . . . . . » 10 327,77		
H. H. Henriksens legat . . . . . » 60 532,69		
Haakon Weidemanns legat . . . . . » 123 292,76		
Professor Jon Lende Njaas legat . . . . . » 5 519,69		
Musiker Anton Juels legat . . . . . » 1 003,10		
	226 696,26	+ 2 460,86
Kapitalkonto:		
Saldo pr. 1/1 . . . . . kr. 186 937,61		
Underskudd, vinning og tap . ÷ » 2 103,32		
	184 834,29	÷ 2 103,32
	562 845,26	+ 1 906,25

Det Norske Myrselskap.

J. G. Thaulow.

og beholdning av obligasjoner stemmer. Andre beholdninger er ikke kontrollert.

februar 1930.

P. I. Borch.

E. M. Rønning.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Vinnings- og taps-

UTGIFTER

Driftsregnskap

	Regnskap kr.	Påregnet kr.
Forsøksdrift på Mæresmyren	15 025,07	16 000,00
Spredte forsøk	1 502,10	2 500,00
Analyser	775,20	800,00
Vedlikehold	1 136,09	800,00
Assurance, avgifter og kontorhold	877,82	700,00
Forsøksberetning	480,60	
Avskrivning anleggsutgifter 1929	559,10	800,00
	20 355,98	21 600,00

Balanse-

EIENDELER

Formuesstilling

	Regnskap kr.	Forandringer kr.
Samlet anleggsverdi	151 383,06	0
Kassabeholdning	0	÷ 2,97
Utestående fordringer	438,84	+ 192,81
Beholdningsverdier	7 700,00	÷ 300,00
	159 521,90	÷ 110,16

Oslo 31. desember 1929
6. februar 1930.

Foranstående stemmer med selskapets

Oslo, 8.

A/S Revision,

FORSØKSSTASJON PÅ MÆRESMYREN.

konto pr. ^{31/12} 1929.

for året 1929.

INNTEKTER

	Regnskap kr.	Påregnet kr.
Salg og forbruk av produkter	9 146,08	9 000,00
Distriktsbidrag	1 100,00	1 000,00
Renter av C. Wedel Jarlsbergs legat	1 062,47	1 000,00
Renter av Haakon Weidemanns legat	3 169,30	3 000,00
Samlet inntekt	14 477,85	14 000,00
Tilskudd fra myrselskapets hovedkasse	5 625,31	7 600,00
Balanse, underskudd	252,82	
	<u>20 355,98</u>	<u>21 600,00</u>

konto.

pr. ^{31/12} 1929.

FORPLIKTELSER

	Regnskap kr.	Forandringer kr.
Diverse kreditorer	142,66	+ 142,66
Kapitalkonto pr. ^{1/1} . . . . . kr. 159 632,06		
Balanse, vinning og tap ÷ . . . . . » 252,82		
	<u>159 379,24</u>	÷ 252,82
	<u>159 521,90</u>	÷ 110,16

Det Norske Myrselskap.

J. G. Thaulow.

bøker. Beholdninger er ikke kontrollert.

februar 1930.

P. I. Borch.

E. M. Rønning.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Vinnings- og taps-

UTGIFTER

Driftsregnskap

	Regnskap kr.	Påregnet kr.
Brentorvdrift	1 640,58	1 800,00
Torvstrødrift	14 503,70	12 000,00
Andre utgifter:		
Avgifter	2 611,24	1 200,00
Renter av torvlån	403,22	3 700,00
Administrasjon, assurance, reklame	4 821,93	4 500,00
Sykekasse og Riksforsikring	434,34	300,00
Bygningers vedlikehold	203,62	
Tap på kunder	95,65	4 000,00
Avbetaling på gjeld	0	
Driftsoverskudd avskrevet på anleggsverdier	199,11	500,00
	24 913,39	28 000,00

Balanse-

EIENDELER

Formuesstilling

	Regnskap kr.	Forandringer kr.
Samlet anleggsvardi	155 584,61	÷ 484,11
Kontant i bank og kasse	200,42	÷ 268,14
Utestående:		
For solgt brentorv . . . . . kr. 335,00		
—»— torvstrø . . . . . » 6 692,14		
—»— høi . . . . . » 120,00		
	7 147,14	+ 368,34
Beholdningsverdier:		
Brentorv . . . . . kr. 1 000,00		
Torvstrø . . . . . » 2 000,00		
Tørr strøtorv . . . . . » 3 250,00		
Opstukket strøtorv . . . . . » 3 675,00		
Emballasje . . . . . » 160,00		
	10 085,00	÷ 148,63
	173 017,17	÷ 532,84

Oslo 31. desember 1929.
6. februar 1930.

Foranstående stemmer med selskapets bøker.

Oslo, 8.

A/S Revision

